Van Aartsen - Algemene Vergadering Noordwijkerhout, 26 november 2004

Eerst was er ongeloof verbijstering. Toen woede en verdriet. Haat zelfs, angst en verontwaardiging. Een stroom aan emoties, want onze wereld leek plots zo anders. Het moslimterrorisme overschreed de drempel van de dood. De schokgolven zullen lang nawerken, in de politiek, in de samenleving. Zwaktes liggen bloot.

Op de ochtend van 2 november sloeg er een gebeurtenis in. De afschuwelijke moord op Theo van Gogh, een terroristische liquidatie. Sindsdien is ons land in verwarring.

Wij moeten nu een helder antwoord geven op de nieuwe situatie en dat in daden vertalen. Ik ben ervan overtuigd dat onze partij, de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie, dat als geen ander kan. Wij zijn een partij met traditie, met wortels in de samenleving, met ideeën voor de toekomst, een partij die haar opdracht voor het land serieus neemt. De VVD, uw VVD, staat als een huis!

Wij zijn ook een open partij, die twee jaar geleden Ayaan Hirsi Ali, komend van de PvdA, in haar gelederen opnam. Omdat zij bij ons gehoor vond. Voor wie was de brief van de moordenaar van Van Gogh bedoeld?

Er is verschrikkelijk veel te zeggen. Laten we in alle eenvoud eerst een paar dingen vaststellen.

Ten eerste, de moordenaar van Theo van Gogh zat in een internationaal vertakt netwerk van islamistische terroristen. Dit zijn geen zielige vreemdelingen, geen eenzame gekken of malloten, geen criminelen, nee, deze mensen zijn onze politieke vijand. Zij willen de macht. Zij willen de Shariah invoeren, hun Profeet op de troon hijsen. Zij willen onze samenleving vernietigen. Wij moeten dat helder onder ogen zien. Alleen dan kunnen we het goede antwoord geven.

Ten tweede, velen vrezen nu een ?tweedeling? in de Nederlandse samenleving tussen Nederlanders en buitenlanders. Dat is een valse voorstelling. Slechts één tweedeling is in mijn visie van belang: wil je onze samenleving behouden en verdedigen, of wil je die vernietigen? Niks Nederlanders tegenover Marokkanen, niks atheïsten, christenen en joden tegenover moslims. Dat zijn misleidende tegenstellingen.

Het gaat erom: wie is een vriend van onze Grondwet, wie is een vriend van de shariah? Wie kiest voor individuele vrijheid en gelijkheid voor de wet, wie kiest voor de stokslagen van de ayatollah?s? Natuurlijk verkiest de over-, overgrote meerderheid van moslims in ons land de Grondwet. De tweedeling is dus deze: bijna zestien miljoen mensen aan de ene kant; aan de andere kant de soldaten van de dood. Dat is een kleine minderheid, maar bloedlink en meedogenloos. Die moeten we dus meedogenloos aanpakken. Niet optreden, maar keihard optreden!

Ten derde, misschien is het niet toevallig dat het vooral liberalen en ex-liberalen in de vuurlinie liggen en niet onbeveiligd over straat kunnen. De VVD is een partij van mensen die principieel stelling nemen als de rechten van het individu worden geschonden. Weg uit de groepsdwang, weg uit de culturele onderdrukking, niet pappen en polderen. Zie Bolkestein, die zijn nek uitstak, zie Ayaan, die wegliep bij de rode knuffelaars. Daar moeten wij trots op zijn! Wij laten ons niet chanteren. Als er iets doodernstigs aan de hand is, dan gaan wij daar niet meteen het wolletje van de dialoog overheen trekken.

Ik heb de afgelopen drie weken daarom iets gemist. Over alles is gekwebbeld en gekakeld, soms op vijf zenders tegelijk. Over de vrijheid van meningsuiting, over godslastering, over handen schudden, over doodverwensingen ? stuk voor stuk razend interessante hype?jes. Wij moeten lief zijn voor elkaar en een kaarsje opsteken. Intussen waren andere gezagsdragers bezig uit te leggen dat moord

niet mag en dat een school in brand steken schandalig is en dat wij ?angst [moeten] ombuigen in vertrouwen?. Inderdaad, zonder meer.

Maar als er nou één gevaar is dat de burgers niet onder elkaar kunnen oplossen, dan is het wel het terrorisme. Dat moet de overheid doen. Sterker, waar hebben we die Staat anders voor? Dat mag de overheid niet op het bordje van de burgers leggen. Dat is onverantwoordelijk. Vindt u het gek dat men in onze buurlanden zo langzamerhand bezorgd wordt over Nederland? Lees de buitenlandse pers en je schrikt je een hoedje. Daar wordt het echte debat gevoerd. Schröder die waarschuwt voor ?Nederlandse toestanden?; de Britten: ?a country brought low?; de Fransen: ?het koninkrijk van de schijntolerantie?. Maar wie geeft in Nederland leiding aan dit échte debat? Van de christen-democraten en sociaal-democraten hoef je dat niet te verwachten. Wij, wij liberalen, moeten in dit debat leidend zijn!

De Nederlandse overheid moet haar burgers beschermen. Dat is het allereerste en voornaamste. Alleen zo kan die overheid het vertrouwen terugwinnen. Wat ik dus heb gemist de afgelopen weken is dat de Nederlandse regering, bij voorkeur bij monde van de Minister-President, uitspreekt dat veiligheid voor alle burgers van dit land de hoogste prioriteit heeft. Maar dan ook de aller-hoogste! Anders gaat de angst niet weg. Anders gaat de verontwaardiging niet weg. Anders herstelt het vertrouwen niet. Eerst veiligheid, dan integratie.

Natuurlijk, in de brief die de ministers Remkes en Donner twee weken geleden over de zaak-Van Gogh naar de Tweede Kamer hebben gestuurd, staan veel maatregelen aangekondigd. Maar roep het dan ook van de daken! ?Wij zijn hard bezig! Wij beschermen u!? Bovendien, van de VVD-fractie mag er nog wel een tand bij: sluit de moskeeën waar haat wordt gezaaid, zet onverwijld die imams uit, stop de financieringsstromen uit Saoedi-Arabië.

Want neem nou deze Abdul-Jaffar Van de Ven. Dat is geen ?malloot?, zoals de Minister van Justitie meent. En het gaat ook niet om zijn doodverwensingen, hoe kwalijk ook. Het gaat erom dat deze man zeer actief is een radicaal-islamitische propagandacampagne, gefinanceerd met geld uit Saoedi-Arabië. Dat moeten we aanpakken, meneer Donner. Het was een uitstekende gedachte om werving voor de Jihad strafbaar te stellen. Maar dan nu doorpakken!

Anders gezegd: het komt nu op de uitvoering aan. Voor de Kerst debatteert de Kamer hierover met de ministers van BZK en Justitie. Wij willen dan van beide bewindslieden weten: ?Wat is er sinds 2 november gedaan?? Het Kabinet moet nu leveren. Wij hebben hier geen tijd te verliezen. De VVD-Tweede-Kamerfractie zal daarom de ingezette koers helder en onveranderd doorzetten. De toekomst van de vrijheid staat op het spel. Wat het zwaarst is moet naar ons oordeel het zwaarst wegen.

Terrorismebestrijding is niet het hele veiligheidsverhaal. Er is ook de veiligheid met de kleine V ? op straat, in de buurt, op school. Laatst hoorde ik weer zo?n verhaal. Het zoontje van een vriendin fietste met wat vriendjes langs een gevaarlijke plek in Amsterdam. Hij werd staande gehouden door een groepje junks; eentje bedreigde hem en vroeg zijn mobiele telefoon af te geven. Dat deed hij toen maar. Thuisgekomen ging hij met zijn vader naar het politiebureau. Daar kreeg de vader van de agent te horen: ?Aangifte doen is niet mogelijk, want uw zoon heeft het toestel vrijwillig afgegeven.? Einde verhaal. Dat kan toch niet! Dan laat je de burger toch in de kou staan! Vind je het gek dat het vertrouwen in de overheid zoekraakt? Het is maar een anekdote uit duizenden, maar wel veelzeggend. Het zegt ons ook: meer agenten erbij is belangrijk, maar niet genoeg. Het gaat ook om uitvoering en handhaving van de regels. Het gaat om het terugwinnen van gezag.

De moord op Van Gogh legt meer zwaktes van Nederland bloot, zei ik al. Ineens scheurt het gordijn. Het land achter de dijken verschijnt als oord van valse tolerantie, gemakzucht, hypocrisie en lafheid.

?The polder of evil?. De commentaren in de buitenlandse pers zijn rauw. Beste Nederlanders, is de teneur, dat komt ervan!

Wij zijn onzorgvuldig omgesprongen met onze identiteit. Vrijheid, openheid en tolerantie, jazeker. Wij liberalen staan ervoor op de bres. Maar het begon allemaal te lijken op naïviteit en onverschilligheid, op verkwanseling. Onderweg zijn we onszelf kwijtgeraakt.

Zie onze omgang met de Nederlandse taal en de Nederlandse geschiedenis. ?Wie zijn wij??. Die vraag kunnen wij niet meer beantwoorden. Daar wordt een samenleving kwetsbaar van. De schok van 2 november kan misschien een kentering brengen.

Dat het zover is gekomen, is ook de schuld van de politici, van de intellectuele elite. Je mocht niet over identiteit praten. Nationaal burgerschap was achterhaald door het world wide web. In plaats van Nederlands verplicht te stellen, drukte de overheid brochures in zeventien talen... Maar de bevolking wist intussen wel beter. Die liet zich niet gek maken. Die kent de grondregel van de vrijheid: geen tolerantie voor gewelddadige intolerantie. Die wist veel eerder dan de elite: de multiculturele samenleving is een mislukking.

Je ziet het in volksstad Rotterdam. Ik heb er beide vorige Algemene Vergaderingen over gesproken en merk steeds weer: Rotterdam is een voorbeeld. Daar toont de overheid gezag, ze laat zich niet ridiculiseren. Mede dankzij Pim Fortuyn zijn de Leefbaren met Sörensen én de VVD in die stad goed bezig. Er wordt een stevig islamdebat gevoerd, geen soft gedoe. Ook goed is het idee van ?Rotterdammerschap?. Burgerschap in het klein: zo belangrijk! Dat is een manier van besturen die we ook landelijk mogen toepassen. Dingen aanpakken. Ivo Opstelten vertelde onze fractie vorige week donderdag hoe zijn houding in minder dan één jaar veranderd is. Vorig jaar schikte hij zich nog, als een Marokkaanse vrouw weigerde hem een hand te geven; nu steekt hij zijn hand uit, en het mooie: deze vrouwen nemen hem aan! De deuren van de islamitische gemeenschappen gaan open. Ook zij zwijgen niet meer over het kwaad.

Op de Rotterdamse manier moet heel Nederland aan de bak. Met zelfbewustzijn, en ambitie! Wij liberalen moeten daar leidend in zijn. Wij kunnen de burgers een perspectief bieden.

Hoe willen wij dat Nederland er in 2015 uitziet? Natuurlijk dat onze kinderen veilig van school naar huis kunnen, maar ook dat wij een land blijven dat zijn boterham verdient. Het is veiligheid, veiligheid, veiligheid! Dat staat. Wat blijft is: werk, werk, werk! Daaraan ontleent een samenleving kracht. Werk is de plek van het meedoen en van de echte integratie. Vandaar dat de VVD ? Kabinet en Kamer ? zal blijven inzetten op de activering van de sociale zekerheid. Dat komt trouwens ook de veiligheid ten goede. Net zo goed als een Sociaal Akkoord een basis legt. Gerrit Zalm verdient veel lof voor al het werk wat hij daaraan gedaan heeft.

Veiligheid, werk én onderwijs, dat zijn voor ons de grote drie. Ook voor wat betreft het onderwijs is de overheid aan zet. Verstikt zijn we, onder de paardendeken van het doorgeslagen gelijkheidsideaal. Het gaat erom de intellectuele elite te behouden, omdat ze anders naar Engeland en Amerika gaan. Nu hebben Delft en Utrecht nog een goede naam, als we zo doorgaan is die in 2015 versleten.

Maar het gaat om de hele breedte. Kansen voor alle kinderen. Vakwerk is en blijft nodig. Bakkers, loodgieters, electriciens. Daar gaat het nu mis. Van de VMBO-leerlingen verlaat veertig procent de school zonder diploma. Dat is dramatisch. De VVD-fractie komt daarom over drie weken met een plan voor het VMBO. Belangrijkste punt: splits die scholen in drieën. In grove streken: we moeten terug naar de oude MAVO, we moeten een aparte route herinvoeren voor de probleemleerlingen, en de romp die overblijft verdient een betere naam: ?vakwerkschool?. Lager en middelbaar onderwijs is

in deze tijden vitaal. Het moet kinderen voorbereiden op werken en leven in de Nederlanse samenleving. Het is dus ook de werkplaats van de integratie, van burgerschap. Daar moeten scholen mee aan de slag. Ook geschiedenis moet weer serieus worden genomen. Wie wil weten: ?Wie zijn wij??, moet ook weten ?Waar komen wij vandaan??.

Morgen wordt er gesproken over de toekomstige formule voor het leiderschap in de partij, met de motie-Ede. Ik heb eergisteren op de buis al gezegd dat ik die motie steun. Ik denk namelijk dat het gewoon goed is dat fractievoorzitters ? op elk niveau ? de koers uitzetten. Vanuit die stoel kun je het liberale geluid het helderst en volst laten horen, ongedempt door compromissen. Dat is nodig. Naar mijn idee is het voor de VVD van vitaal belang dat ons geluid helder en herkenbaar te horen is, op zoveel mogelijk plekken.

Laat ik vooropstellen: ik ben blij dat wij in het Kabinet zitten. Deze moeilijke tijd vraagt om liberalen. Maar dan moeten we het ook waarmaken, leveren, doen. De grootste fout die we zouden kunnen maken, is op de winkel passen, of regeren om het regeren. Wij zijn de lessen van Paars-II niet vergeten! Die tijd ligt achter ons. Wij moeten alert zijn. En dat is het Kabinet ook. Maar het is nodig dat wij vanuit de Kamer de scherpte erin houden, met impulsen en ideeën komen. Vandaar bijvoorbeeld de motie bij de Algemene Beschouwingen van de drie coalitiepartijen, waarbij de begroting voor een miljard werd vertimmerd. Het was een symbool van de onafhankelijke opstelling van de Kamer, opgezet door de VVD, overgenomen door CDA en D66. In mijn rol van fractievoorzitter zal ik met zulke initiatieven blijven komen. Scherp aan de wind zeilen. Naar mijn overtuiging is dat het beste voor de VVD ? en dus het beste voor het land! Ja, en àls uw vergadering morgen besluit de motie-Ede te steunen, dan meld ik me t.z.t. graag aan voor de wedstrijd om het leiderschap. Echte primaries, heerlijk!

Ik heb nu al een aantal malen gesproken over mijn geloof in dit land, in zijn missie ? ook internationaal en Europees ? en in zijn kracht. Ik geloof ook in de kracht van het liberalisme. De VVD kan het perspectief bieden voor de nieuwe tijd en daarom, heb ik gezegd, ben ik bereid daar voluit voor te gaan.

Nederland maakt een lastige periode door. Maar het kan een kentering ten goede worden. Laat het dan een liberale kentering worden! Nederland heeft behoefte aan een krachtige liberale partij. Daarom roep ik u allen op: Wilt u machteloos toekijken, of wilt u voor ons model van een vrije en democratische samenleving vechten? Dit laatste vergt van ons allemaal, individuele moed, en natuurlijk een saamhorige partij. Dat is onze opdracht. Daar zijn wij voor opgericht: Volkspartij voor Vrijheid en Democratie. Nu meer dan ooit!